

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
RIMANTĖ ŠALAŠEVIČIŪTĖ**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius, tel. 239 6656, el. p. rimante.salaseviciute@lrs.lt

Lietuvos Respublikos
Seimo Lietuvos valstiečių
ir žaliųjų sąjungos frakcijos
seniūnei A.Norkienei

2022-01-28 Nr. RŠ -V - 19

**DĖL LIETUVOS VALSTIEČIŲ IR ŽALIŪJŲ SĄJUNGOS ŠEŠĖLINĖS VYRIAUSYBĖS
SOCIALINĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STRATEGIJOS**

1. Įgyvendinant Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Šešėlinės Vyriausybės Socialinės politikos strategijos nuostatą aktyviai dalyvauti Europos mokslo ir politikų diskusijoje dėl universalių bazinių pajamų idėjos, rengti aptarimus Lietuvoje, 2021-10-05 registravome Seimo rezoliucijos „Dėl diskusijų apie universalias bazines pajamas pradžios“ projektą Nr. XIVP-899 (Seimo nariai *Rimantė Šalaševičiūtė, Aurelijus Veryga, Aušrinė Norkienė, Ligita Girskienė ir Agnė Širinskienė*), pažymėdami, kad 2017 m. Europos Vadovų Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos bendrame pareiškime buvo iškeltas tikslas, jog ES ir jos valstybės narės taip pat remtų efektyvias, tvarias ir teisingas socialinės apsaugos sistemas, kuriomis garantuojamos bazinės pajamos, kurios padėtų kovoti su nelygybe, be to šiuo metu vykdoma Europos piliečių iniciatyva (ECI(2020)000003), kuria siekiama, kad Europos Komisija parengtų siūlymus dėl universalių bazinių pajamų įvedimo.

Siekdami turėti objektyvią, mokslu pagrįstą informaciją apie universalių bazinių pajamų įvedimo galimas pasekmes visuomenei, darbo rinkai bei ekonomikos raidai, Rezoliucija raginame Lietuvos Respublikos Seimo Valdybą surengti apvalaus stalo diskusijų ciklą su Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkais bei politikais, kuriame būtų įvertintos universalių bazinių pajamų įvedimo galimybės bei prašome Lietuvos Respublikos Socialinių reikalų ir darbo ministeriją bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos Mokslo taryba bei universitetų bendruomenėmis, atlikti universalių bazinių pajamų poveikio vertinimą. Lietuvos Respublikos Seimo Valdybą prašoma tuo atveju, jei ekspertai bei institucijos palankiai įvertintų universalių bazinių pajamų įvedimo galimybes, sukurti darbo grupę, kuri parengtų universalių bazinių pajamų įvedimo koncepciją.

2. Siekiant įgyvendinti Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos Šešėlinės Vyriausybės tikslą toliau kurti šeimai palankią aplinką - plėsti nemokamo mokinių maitinimo mokyklose

apimtis iki visi priešmokyklinės ir pradinės ugdymo programos mokiniai gaus nemokamą maitinimą,

2021-10-20 registravome Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-994 (projektą iniciavo *Rimantė Šalaševičiūtė*, pasirašė LVŽS frakcijos nariai: *Deividas Labanavičius, Agnė Širinskienė, Aušrinė Norkienė ir Aurelijus Veryga*), siūlant papildyti 5 straipsnio trečiąją dalį žodžiais „trečioje ar ketvirtoje“ ir visą trečiąją dalį išdėstyti taip: Mokiniam, kuris mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą ar pagal pradinio ugdymo programą pirmoje ~~ar~~, antroje, **trečioje ar ketvirtoje** klasėje, mokykla organizuoja nemokamus pietus, kurie skiriami šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka nevertinant gaunamų pajamų.

Projekto tikslas – tobulinti esamą socialinės paramos mokiniams teisinį reguliavimą, įtvirtinant nuostatą skirti nemokamus pietus mokiniams, kurie mokosi mokyklose pagal pradinio ugdymo programą nevertinant gaunamų pajamų, užtikrinti lygias teises visiems pradinių klasių moksleiviams gauti nemokamus pietus, nediferencijuojant pradinio ugdymo moksleivių pagal amžiaus grupes, taip užtikrinant socialinės atskirties mažinimą, visų pradinių klasių mokinių lygiateisiškumą ir mažinant finansinę naštą tėvams ir globėjams.

Lino Kukuraičio ir Tomo Tomilino 2021-10-15 registruotas alternatyvus Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-977, buvo numatyta pakeisti 5 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: Mokiniam, kuris mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą ar pagal pradinio ugdymo programą pirmoje, ~~ar~~ antroje **ar trečiojoje** klasėje, mokykla organizuoja nemokamus pietus, kurie skiriami šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka nevertinant gaunamų pajamų. Jis Seime pateiktas 2021-11-11, grąžintas iniciatoriams tobulinti.

Lietuvos Respublikos Seimo statuto 137 straipsnio 4 dalis numato jeigu yra gauti keli to paties įstatymo tų pačių arba skirtingų straipsnių pakeitimo ar papildymo įstatymų projektai, jie Seimo posėdyje pateikiami ir nagrinėjami kartu, o Seimo paskirtas pagrindinis komitetas gali juos sujungti ir pateikti Seimui svarstyti vieną bendrą projektą. Į šią Seimo statuto nuostatą nebuvo atsižvelgta.

3. 2021-11-12 registravome Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1093 (projektą iniciavo Seimo narė *Rimantė Šalaševičiūtė*, pasirašė Seimo LVŽS frakcijos nariai: *Aurelijus Veryga, Deividas Labanavičius, Aušrinė Norkienė, Guoda Burokienė, Jonas Jarutis, Asta Kubilienė, Robertas Šarknickas ir Stasys Tumėnas*).

Įstatymo projektu siūlome nustatyti, kad viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę) būtų suteikiama darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų, vieną arba du vaikus iki šešiolikos metų; dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę) darbuotojams auginantiems tris ir daugiau vaikų iki šešiolikos metų, praplėsti dabar galiojančių nuostatų taikymo galimybę, sudarant palankias sąlygas derinti šeiminius poreikius su darbo įsipareigojimais ne tik auginančioms vieną arba du vaikus iki šešiolikos metų šeimoms, bet ir vienišioms tėvams, auginantiems vieną arba du vaikus iki šešiolikos metų.

Projekto tikslas yra išplėsti galimybę ir vieną vaiką auginantiems darbuotojams turėti papildomą poilsio dieną per mėnesį, vadinamą "mamadieni" ar "tėvadieni" bei kiekvieno vaiko amžiaus ribą pailginti iki 16 metų - kai vienas iš vaikų jau yra sulaukęs 16 metų – papildoma tėvų poilsio diena galėtų naudotis vienas, jaunesnis vaikas iki jam sukaks 16 metų. Iki šiol galiojęs reglamentavimas nesudarė sąlygų tėvams pasinaudoti papildoma poilsio diena per mėnesį, kai vienam iš dviejų vaikų sueidavo 12 metų.

Sauliaus Skvernelio 2021-08-26 registruotas alternatyvus Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-784, kuriuo siūloma pakeisti 138 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: Darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų arba du vaikus iki ~~dvylikos~~ **šešiolikos** metų, suteikiama viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę), o auginantiems tris ir daugiau vaikų iki ~~dvylikos~~ **šešiolikos** metų, – dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę), mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį. Darbuotojų, dirbančių ilgesnėmis negu aštuonios darbo valandos pamainomis, prašymu šis papildomas poilsio laikas gali būti sumuojamas kas trys mėnesiai. Seime pateiktas 2021-09-16, projektui pritarė po pateikimo, pradėta svarstyti procedūra, paprašyta Trišalės tarybos ir Vyriausybės išvadų.

Vyriausybė 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1118 pritarė Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-784, tačiau nepritarė projektui siūlomai teisinio reguliavimo priemonei ir pasiūlė Seimui tobulinti projektą - pakeisti 138 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: Darbuotojams, auginantiems vieną vaiką iki dvylikos metų, suteikiama viena papildoma poilsio diena per tris mėnesius (arba sutrumpinamas aštuoniomis valandomis darbo laikas per tris mėnesius), auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų arba du vaikus iki dvylikos metų, – viena diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę), o auginantiems du ir daugiau neįgalių vaikų iki aštuoniolikos metų arba tris ir daugiau vaikų iki dvylikos metų, – dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę), mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį. Darbuotojų, dirbančių ilgesnėmis negu aštuonios darbo valandos pamainomis, prašymu šis papildomas poilsio laikas gali būti sumuojamas kas trys mėnesiai arba kas šeši mėnesiai, jei priklauso viena papildoma poilsio diena per tris mėnesius.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1093 registravome 2021-11-12, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą 2021-12-22, kuriame mūsų siūloma nuostata dėl papildomos poilsio dienos suteikimo darbuotojams, auginantiems vieną vaiką, įtraukta kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės iniciatyva.

Iki šiol nebuvo sudaryta galimybė pateikti svarstyti nė vieno iš šių Seimo LVŽS frakcijos narių registruotų projektų, įgyvendinančių Šešėlinės Vyriausybės Socialinės politikos strategiją, Seimo III Rudens sesijoje.

Maloniai prašau Lietuvos Respublikos Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos seniūnę Aušrinę Norkienę, frakcijos vardu kreiptis į Seimo valdybą dėl Seimo rezoliucijos „Dėl diskusijų apie universalias bazines pajamas pradžios“ projekto Nr. XIVP-899,

Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-994 ir Darbo kodekso Nr. XII-2603 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1093 įtraukimo į artimiausią Seimo plenarinių posėdžių darbotvarkę.

Pagarbiai
Seimo LVŽS frakcijos narė

Rimantė Šalaševičiūtė